

АНГЛОМОВНІ МЕТАФОРИЧНІ ТЕРМІНИ ІТ-СФЕРИ

Сучасні англомовні терміносфери відзначаються активним поповненням свого складу, зокрема терміносфера інформаційних технологій. Поповнення цього лексичного прошарку відбувається різноманітними способами, одним із найпродуктивніших з яких є процес метафоризації. Метафора – це перенесення «ознак з одного предмета, явища на другий на підставі подібності» [3, с. 88]. На думку О. Мітюкової, ціла низка факторів може пояснити популярність використання такого способу утворення нових терміноодиниць: 1) можливість уявити відоме через невідоме; 2) високий ступінь вмотивованості метафоричного терміна; 3) відсутність необхідності створення нових буквено-звукових комбінацій через те, що базою для створення метафоричної терміноодиниці найчастіше виступає рідна мова; 4) позбавлення термінологічної метафори полісемантичності й експресивності, а також сприяння її образності й вмотивованості активному введенню в терміносистему, що обслуговує ту чи іншу сферу людської діяльності [1]. Дослідниця вважає, що «термінологічна метафора є широко розповсюдженим способом номінації в традиційних і сучасних галузях науки і техніки» [2].

Термінотворення за допомогою метафоризації відбувається двома основними шляхами, одним з яких є набуття загальнозживаними словами переносних значень на основі різного типу подібностей. Наприклад: *to build a program* – «будувати програму», перенос за дією; *cookie(s)* – «печиво», позначає невеликі фрагменти даних, які комп'ютер отримує з браузера і зберігає для ідентифікації користувача польователя (існує думка, що в 90-х роках ХХ сторіччя «чудесним печивом» (*magic cookies*) називали пакети інформації, які було зручно використовувати під час покупок в мережі інтернет); на позначення одного із інструментів мережевого захисту використовується метафоричний термін *firewall* – буквально «вогняна стіна», який дає можливість користувачу наочно уявити собі такий спосіб захисту; *virus* – «вірус», шкідлива, руйнівна програма; перенос за наслідками; *Window* – «вікно», назва операційної системи; перенос значення за функцією.

Другим способом є етимологічна метафоризація, яка полягає у переосмисленні вихідної лексеми з мов-джерел, якими часто виступають класичні латинська та грецька. Саме вони стали базою для утворення значної кількості термінологічних метафор ІТ-сфери. Наведемо приклади: терміноодиниця *device* – «пристрій» називає

пристрої, розроблені для виконання певних завдань; походить від латинського дієслова *dividere* «розділяти, відрізняти»; термін *digital* – «цифровий» походить від латинського слова *digitus* – «палець», що, у свою чергу, є метафоричним переосмисленням одного з найдавніших способів лічби; термінологічна лексема *moderator* – «модератор» етимологічно походить від латинського дієслова *moderor* «стримувати, вгамовувати»; спостерігаємо метафоричне переосмислення основної функції модератора в мережі.

Таким чином, бачимо, що процеси метафоризації відіграють важливу роль у поповненні терміносистем різних сфер людської діяльності, зокрема ІТ-сфери. Такі терміни викликають у носіїв певні асоціації, що, у свою чергу, робить їх високовмотивованими і такими, що легко запам'ятовуються.

Література

1. Митюкова Е. А. Метафорические интернет-термины в английском языке. URL : <https://bit.ly/3zlq54f.pdf>.
2. Митюкова Е. А. Термины-метафоры информационных технологий в английском языке. URL : <https://bit.ly/3f9PXce.pdf>.
3. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К. : Либідь, 2001. 224 с.